

ΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τοῦ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΜΠΑΛΑΣΚΑ

Τῆς Δ' ευθύσεως Οικονομικῶν Μελετῶν Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Κοινωνική Προστασία παρουσιάζεται ὑπὸ διαφόρους μορφὰς ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε ἐπικρατούντων ἠθῶν καὶ ἐθίμων ὡς καὶ κοινωνικοπολιτικῶν συστημάτων καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἀποσκοπεῖ δὲ εἰς τὴν οἰκονομικὴν περίθαλψιν τῶν φυσικῶς ἢ καὶ οἰκονομικῶς ἀδυνάτων. Ὡς πρώτη ὀργανωμένη καὶ συστηματικὴ μορφή Κοινωνικῆς Προστασίας θεωρεῖται ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις¹.

Ἡ ἀνάγκη διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐργαζομένων ἤρχισε νὰ γίνεται περισσότερο αἰσθητὴ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς Δύσεως, ὅταν ἐδημιουργήθη μία νέα τάξις ἐργαζομένων εἰς τὰ πλαίσια ἐνὸς παγιωμένου βιομηχανικοῦ καὶ οἰκονομικοκοινωνικοῦ συστήματος. Οἱ ἐργαζόμενοι, δηλαδὴ οἱ βιομηχανικοὶ ἐργάται, ἐξηρτῶντο καθημερινῶς ἐκ τοῦ ἡμερομισθίου τὸ ὅποῖον ἐλάμβανον καὶ οὕτω εὕρισκοντο ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν διαρκῆ κίνδυνον ἀδυναμίας προσφορᾶς ἐργασίας καὶ ἀμέσου ἀμοιβῆς εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας, ἀναπηρίας, ἀνεργίας ἢ γήρατος².

Τὸ πρῶτον σύστημα ἀσφαλίσεως ἐναντι τοῦ κινδύνου ἀδυναμίας τῶν ἐργαζομένων πρὸς παροχὴν ἐργασίας παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἀποταμιεύσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς κυβερνητικὰς τραπέζας, τῆς —περιορισμένης— εὐθύνης τοῦ ἐργοδότη ἐναντι τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐργαζομένων ὡς καὶ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν εἰς Ἀσφαλιστικὰς Ἐταιρίας.

1. Ἡ ἐννοία τῆς Κοινωνικῆς Προστασίας εἶναι εὐρυτέρα αὐτῆς τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Ἡ πρώτη παρέχεται εἰς πάντας τοὺς θεωρουμένους ὡς ἔχοντας ἀνάγκην καὶ δυνατόν ἄνευ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἀντιπαροχῆς. Ἡ δευτέρα ἀποτελεῖ δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων καὶ παρέχεται κατόπιν ὑποχρεωτικῆς καὶ καθωρισμένης συνεισφορᾶς αὐτῶν. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται ὅτι ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις εἰς Ἑλλάδα ἐκάλυψε διὰ τὸ 1969 ποσοστὸν 92,5 % τῶν δαπανῶν τῆς Κοινωνικῆς Προστασίας (βλ. πίνακες ἐσόδων-ἐξόδων Ν.Π.Δ.Δ. Ὑπ. Οἰκονομικῶν).

2. Ἡ διαμόρφωσις νέων συνθηκῶν ἐργασίας εἰς τὰς πόλεις διαφορετικῶν τῶν ἐπικρατουσῶν εἰς τὴν ὑπαιθρον αἰτιολογεῖ τὴν δοθεῖσαν προτεραιότητα εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἀσφάλισιν ἐναντι τῆς Ἀγροτικῆς τοιαύτης.

Τὰ βιομηχανικά κράτη τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκη ὀργανώσεως ἑνὸς κοινωνικοῦ συστήματος ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τρόπον ὥστε τὸ σύστημα τοῦτο νὰ λάβῃ τὴν μορφήν ἑταιρίας μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων, τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τοῦ κράτους καὶ νὰ ἀποσκοπῇ εἰς τὴν κάλυψιν τῶν ἐργαζομένων ἔναντι τοῦ κινδύνου ἐκ τῆς προσωρινῆς ἢ μονίμου ἀδυναμίας αὐτῶν πρὸς παροχὴν ἐργασίας. Ἡ Ἐταιρία αὐτὴ ἀπετέλεσε — καὶ ἀποτελεῖ — τὴν Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν.

Τὸ πρῶτον σύστημα Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως εἰσήχθη εἰς Γερμανίαν εἰς τρεῖς φάσεις :

α) Ἀσφάλισις ἔναντι ἀσθενείας (1833) διὰ τὴν ὁποίαν ἐξουσιοδοτήθη τὸ Ἴδρυμα Ἀλληλοβοηθείας.

β) Ἀσφάλισις ἔναντι ἐργατικῶν ἀτυχημάτων (1884) διὰ τὴν ὁποίαν ἐξουσιοδοτήθη ὁ ἔμπορικὸς Σύνδεσμος ἐργοδοτῶν, καὶ

γ) Ἀσφάλισις γήρατος (1889) διὰ τὴν ὁποίαν ἐξουσιοδοτήθησαν αἱ ἐπαρχαίαι.

Τὸ ἐν λόγῳ σύστημα Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως συνεκέντρωσεν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῶν προηγουμένων συστημάτων, ἦτοι, τὴν συνεισφορὰν τοῦ ἐργοδότου, τὴν ἀποταμίευσιν τοῦ ἐργαζομένου καὶ τὴν κρατικὴν ἀρωγὴν. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὰ ἰσχύοντα σήμερον συστήματα Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἔχουν γίνεαι πολυπλοκώτερα ὡς πρὸς τὴν λειτουργίαν των, ἡ βασικὴ δομὴ αὐτοῦ τοῦ συστήματος παρέμεινεν ὡς ἔχει καθιστῶσα συνυπευθύνους τοὺς τρεῖς ἑταίρους διὰ τὴν κάλυψιν τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους διατρέχουν οἱ ἐργαζόμενοι³.

Ἡ παροῦσα μελέτη ἀποσκοπεῖ εἰς παρουσιάσιν, σύγκρισιν καὶ ἐξαγωγὴν ἐνδεικτικῶν συμπερασμάτων ἢ παρατηρήσεων ἐκ τῶν δαπανῶν Κοινωνικῆς Προστασίας συνολικῶς, καὶ κατ' εἶδος παροχῶν, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τῶν διατιθεμένων στοιχείων.

I. Ἡ ἔννοια τῆς Κοινωνικῆς Προστασίας.

Ἡ συγκριτικὴ μελέτη τῆς Κοινωνικῆς Προστασίας — καὶ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως παρουσιάζει σημαντικὰ προβλήματα ἐννοιολογικῆς καὶ στατιστικῆς φύσεως. Πλὴν τῆς ἀδυναμίας ποιοτικῆς συγκρίσεως τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν (Σύγκρισις ἰατρικῆς περιθάλψεως μεταξὺ Γαλλίας καὶ Γερμανίας ἢ εἰς Ἀγγλίαν μεταξὺ 1962 καὶ 1972) καὶ ἡ ποσοτικὴ σύγκρισις τῶν δαπανῶν παρουσιάζει σοβαρὰς δυσκολίας. Ἡ δωρεὰν ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις — ἢ καὶ ἡ ἐκπαίδευσις ἐν γένει — θεωρεῖται μορφή Κοινωνικῆς Προστασίας, ἐνίοτε ὅμως πρόκειται περὶ ἐπιδοτήσεως οικονομικοῦ χαρακτῆρος (π.χ. προσανατολισμὸς ἐργασίας). Ἐπίσης Στρατιωτικαὶ καὶ Ἀστυνομικαὶ δαπάναι δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν Κοινωνικὴν Προστασίαν, οὔτε κατὰ τὸν καθορισμὸν αὐτῆς ἢ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ καὶ ἐξαιρέσεις ὡς καὶ

3. Βλ. Introduction to Social Security. I.L.O., 1970.

λοιπά μέτρα Κοινωνικής Πολιτικής τὰ ὁποῖα ὅμως δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν καὶ ὡς οἰκονομικά ⁴.

II. Ὁ συγκριτικὸς δείκτης Κοινωνικῆς Προστασίας.

Κατὰ κοινὴν παραδοχὴν ὁ δείκτης Κοινωνικαὶ Δαπάναι — Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προϊὸν χρησιμοποιεῖται ὡς ἔκφρασις τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου εὐημερίας ἢ τοῦ βαθμοῦ Κοινωνικῆς Προστασίας, μεταξὺ διαφόρων λαῶν. Ὑπὸ τὰς σημερινὰς ὅμως συνθήκας μὲ τὴν ἄνοδον τοῦ ἀναγκαίου ἐπιπέδου διαβιώσεως, τῆς διαφοροποιήσεως τῶν ἀναγκῶν, τῆς συγκεντρώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως ὡς καὶ τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα προέκυψαν ἐξ αὐτῶν τῶν ἐξελίξεων ὁ ἐν λόγῳ δείκτης δὲν δύναται νὰ ἀποτελῆ μοναδικὸν ἢ κύριον συγκριτικὸν κριτήριον βαθμοῦ Κοινωνικῆς Προστασίας μεταξὺ τῶν λαῶν ⁵. Τὸ ΑΕΠ π.χ. δὲν περιλαμβάνει τὸν χρόνον ἀναπαύσεως τῶν ἐργαζομένων, ἐνῶ ἡ Κοινωνικὴ Προστασία δὲν ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὴν ποσότητα καὶ τὸ μέγεθος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν ἐν σχέσει πρὸς τὰς — νέας — πραγματικὰς ἀνάγκας τῶν ἀτόμων ⁶ καὶ ὀπωσδήποτε δὲν περιλαμβάνει παρεχομένης ὑπηρεσίας ὅπως ἡ χρῆσις ἐνὸς πάρκου, δασυλλίου κλπ. — ὑπηρεσίαι αἱ ὁποῖαι καθίστανται σημαντικαὶ εἰς τὴν καλὴν διαβίωσιν τῶν σημερινῶν ἀστῶν. Τέλος, παράγοντες ὅπως καυσαέρια, θόρυβοι, κραδασμοί, συμφόρησις συγκοινωνιῶν κλπ., οἱ ὁποῖοι μειώνουν τὴν ποσότητα καὶ χειροτερεύουν τὴν ποιότητα τῆς προσφερομένης ἐργασίας καὶ ἀντιθέτως παράγοντες ὅπως ἐκπαίδευσις, ψυχαγωγία, δυνατότης εὐχαρίστου ἀπασχολήσεως κατὰ τὰς ὥρας ἀναπαύσεως κλπ. οἱ ὁποῖοι βελτιώνουν τὴν ποσότητα καὶ ποιότητα τῆς προσφερομένης ἐργασίας, δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν εἰς τὸν δείκτην κοινωνικῆς προστασίας.

III. Ἡ ἐξέλιξις τοῦ δείκτου Κοινωνικῆς Προστασίας εἰς τὰς χώρας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ σχετικὴ μέση δαπάνη Κοινωνικῆς Προστασίας εἰς τὰ ἐξ ἰδρυτικὰ μέλη τῆς Κοινότητος ⁷ κατὰ τὸ 1962 ἀνήρχετο εἰς 15,5 αὐξηθεῖσα κατὰ τὴν περίοδον 1962 - 72 εἰς 20,85. Διὰ τὴν Ἑλλάδα — ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ πίνακος I — ἡ σχετικὴ δαπάνη Κοινωνικῆς Προστασίας κατὰ τὴν περίοδον 1962 - 1972 ἠδξήθη ἀπὸ 8,4 εἰς 10,8. Οὕτως ὁ πραγματοποιηθεὶς ρυθμὸς αὐξήσεως κατὰ τὴν ἐξεταζομένην περίοδον ἦτο διὰ μὲν τὴν Κοινότητα τῶν ἐξ 34,5%, διὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα 28,6%.

4. Βλ. «Public Expenditure on Social Service». Social Trends, No 1, 1970, Brian-Abel Smith.

5. Βλ. «The Development of a new Indicator of Welfare». Kunimitsu Tomimoto - Economics, Society and Policy, No 91, 1973 - 74.

6. Βλ. «Determining the Poverty Line» David, Stanton, Social Security Quarterly, Australia 1973.

7. Ὁ μέσος ὅρος τῆς σχέσεως Κοινωνικαὶ δαπάναι - ΑΕΠ.

ΠΙΝΑΞΙ

ΕΙΣ ΔΑΠΑΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ * ΩΣ %
 ΤΟΥ ΑΚΑΘΑΡΣΤΟΥ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ (G.N.P.)

(εις τρεχούσας τιμάς)

	ΕΤΗ ΒΕΛΓΙΟΝ	ΔΑΝΙΑ	ΓΕΡΜΑΝ.	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΛΟΥΞΕΜΒ.	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΗΝ. ΒΑΣ.	ΕΛΛΑΣ
1962	15,5	...	17,5	16,3	...	14,3	15,7	13,8	...	8,4
1963	15,7	...	17,7	17,2	...	15,1	16,0	15,5	...	8,9
1964	14,9	...	17,8	17,4	...	15,5	16,2	15,8	...	9,1
1965	16,3	...	18,2	17,9	...	17,4	17,1	16,9	...	9,5
1966	16,5	...	18,7	18,2	...	18,1	17,6	18,2	...	9,9
1967	16,9	...	20,2	18,4	...	17,8	19,3	18,9	...	10,7
1968	17,8	...	20,2	18,6	...	18,9	18,8	19,3	...	11,4
1969	17,7	...	19,8	18,3	...	18,7	17,7	19,8	...	11,5
1970**	18,0	19,3	20,3	18,3	13,0	18,7	17,2	20,4	16,2	11,4
1971	18,4	21,1	21,2	18,5	13,5	20,1	19,1	21,6	16,6	11,3
1972	19,2	20,8	22,1	18,7	13,4	22,4	20,0	22,7	17,1	10,8

ΠΗΓΗ : 1. Comptes Sociaux 1962 - 1970 O.S.C.E. 2-1972. Βλέπε επίσης Reports on the Development of the Social Situation in the Community, διά τή έτη 1970 - 72 και διά τή χώρας Δανία, Ίρλανδία, Η.Β.

2. Διά τήν Έλλάδα στοιχεία Κοινωνικού προϋπολογισμού έτους 1975 Υπ. Κοινων. Υπηρεσιών και άναθεωρηθέντα στοιχεία (κατά τή 1975) Έθνικών Λογαριασμών διά τή Α.Ε.Π.

* Είς τή σύνολον τών δαπανών τών χωρών τής ΕΟΚ έν περιλαμβάνονται άί μεταφοραί (transfers). Διά τήν Έλλάδα περιλαμβάνονται άί τρέχουσαι δαπάναι και άί επενδύσεις.

** Παρατηρείται σχετική διαφορά είς τή δημοσιευμένα στοιχεία τού έτους 1970, μετάξυ τών Comptes Sociaux και τών Reports.

Ἀποτέλεσμα τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων ἦτο ἡ διεύρυνσις τοῦ χάσματος τῆς Κοινωνικῆς Προστασίας μεταξύ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἐξ ἄλλου, ἰδιαίτεράν σημασίαν ἔχει τὸ γεγονός ὅτι — ὡς παρατηρεῖται ἐκ τοῦ πίνακος I — αἱ χώραι αἱ ὁποῖαι εὐρίσκοντο εἰς συγκριτικῶς μειονεκτικὴν θέσιν κατὰ τὸ 1962 ἐπετάχυναν τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τῆς σχετικῆς Κοινωνικῆς δαπάνης ἐναντι τῶν προπορευομένων χωρῶν.

Εἰδικώτερον, διὰ τὴν Ἑλλάδα παρατηρεῖται ὅτι :

α) Ἡ μείωσις τῆς σχετικῆς δαπάνης μετὰ τὸ ἔτος 1969 ὀφείλεται τόσον εἰς τὴν ἐπιτάχυνσιν τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ ΑΕΠ ὅσον καὶ εἰς τὴν κάμψιν τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῆς Κοινωνικῆς δαπάνης ἐναντι τῶν προηγουμένων ἐτῶν (βλ. Πίνακα 1 τοῦ παραρτήματος) καὶ

β) εἰς τὴν Κοινωνικὴν δαπάνην τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος περιλαμβάνονται μόνον αἱ τρέχουσαι δαπάναι, ἐνῶ διὰ τὴν Ἑλλάδα περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἐπενδύσεις ὑπολογιζόμεναι εἰς 10% περίπου ἑτησίως τῶν συνολικῶν δαπανῶν⁸.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ὄχι μόνον σχετικὴ κοινωνικὴ δαπάνη τῆς Ἑλλάδος ὑστερεῖ ἐναντι αὐτῆς τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξέλιξις αὐτῆς κατὰ τὴν τελευταίαν δετιάν ηὔξησε τὴν ὑφισταμένην διαφορὰν μετὰ τὰς χώρας τῆς Κοινότητος.

IV. Αἱ δαπάναι Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως εἰς τὰς χώρας τῆς ΕΟΚ καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ δείκτου δαπανῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως εἰς τὰς ἑξὼς χώρας τῆς Κοινότητος καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ Πίνακος II. Δεδομένου ὅτι αἱ δαπάναι Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἀποτελοῦν τὸ 90% περίπου τοῦ συνόλου τῶν κοινωνικῶν δαπανῶν τόσον διὰ τὴν Κοινότητα ὅσον καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὁ ἐν λόγῳ δείκτης κινεῖται εἰς σχετικῶς χαμηλότερα ἐπίπεδα τοῦ δείκτου Κοινωνικῶν δαπανῶν τοῦ πίνακος I⁹.

Παρατηρεῖται ἐξ ἄλλου ὅτι εἰς τὰς χώρας τῆς ΕΟΚ τὸ μέσον ἐπίπεδον δαπάνης διὰ Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν ἀνέρχεται τὸ 1969 εἰς 18% περίπου τοῦ Α.Ε.Π. καὶ εἰς 10% περίπου διὰ τὴν Ἑλλάδα. Παρὰ δὲ τὴν σχετικῶς ταχεῖαν αὐξήσιν τῆς ἐν λόγῳ δαπάνης εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὴν περίοδον 1962 - 1969, ἀπὸ ἀπόψεως ὕψους δαπάνης ἡ Ἑλλάς εὐρίσκεται εἰς κατώτερον ἐπίπεδον κατὰ τὸ 1969 τοῦ ἀντιστοίχου ἐπιπέδου τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ τοῦ ἔτους 1962¹⁰.

8. Βλ. Methodology and Definitions of Social Accounts Dok. N. 1166/1972, σελ. 2 καὶ First European Social Budget 1970 - 1975, σελ. 4 καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα Κοινωνικὸς Προϋπολογισμός. Παρατηρεῖται ἂν προπὸς ὅτι τὰ δημοσιευόμενα στοιχεῖα εἰς τὸ F.E.S. Budget 1970 - 1975 παρουσιάζουν σχετικὰς διαφορὰς συγκρινόμενα πρὸς τὰ δημοσιευόμενα στοιχεῖα εἰς τὰ Social Accounts, ὅπως π.χ. εἰς τὸν πίνακα 5 τοῦ F.E.S. B. καὶ πίνακα I ἐνθάδε ἐκ τῶν S. Accounts.

9. Ἐνεκα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν στατιστικῶν ὡς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς νέας στατιστικῆς μεθοδολογίας ὁ Πίναξ 2 παρουσιάζει σχετικὰς διαφορὰς ἐκ παλαιότερων πινάκων (βλ. Πίνακα 2 παραρτήματος).

10. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν σχετικῶν δαπανῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῆς περιόδου 1969/1972 εἶναι διὰ μὲν τὴν ΕΟΚ 20,4% καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα 41,9%.

ΠΙΝΑΞ ΙΙ

Δαπάναι Κοινωνικής Ασφαλίσεως εις % του G.N.P.

ΕΤΗ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΒΕΛΓΙΟΝ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ	ΕΛΛΑΣ (1)*
1962	16,5	15,4	13,4	13,2	14,6	14,9	7,4
1963	16,7	16,3	14,1	14,8	14,7	15,0	7,9
1964	16,8	16,5	14,3	15,1	13,8	15,4	8,0
1965	17,2	16,9	16,4	16,2	15,2	16,3	8,3
1966	17,7	17,1	16,4	17,5	15,4	16,9	8,8
1967	19,1	17,2	16,2	18,2	15,8	18,6	9,6
1968	19,2	17,6	17,2	18,6	16,8	18,1	10,4
1969	18,9	17,3	17,2	19,2	16,7	17,1	10,5
1970	18,8	17,2	17,1	19,9	16,3		10,4

Πηγή : Βλ. Πίνακα Ι.

1. Δαπάναι Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ασφαλίσεως καὶ δαπάναι συντάξεων μέσῳ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ.
 * Δὲν περιλαμβάνονται αἱ δαπάναι Ἀσθενείας (Νοσηλείας) τοῦ Δημοσίου, ἧτοι δὲν ἐλήφθησαν ἡ «Υγεινῇ καὶ Πρόνοια» ἀπὸ τὸν Κοινωνικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπ. Κοινων. Ὑπηρεσιῶν 1975 (σελ. 5), εἰς τὴν ὁποίαν «Υγεινῇ καὶ Πρόνοια» περιλαμβάνονται αἱ δαπάναι Νοσηλείας.

V. Κοινωνικά δαπάναι καὶ κατανάλωσις.

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Κοινωνικῆς δαπάνης εἰς τὴν συνολικὴν κατανάλωσιν ἀποτελεῖ συνάρτησιν τοῦ βαθμοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας ἢ τοῦ βελτιωμένου ἐπιπέδου οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως μιᾶς χώρας. Παρακολουθώντας τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐν λόγῳ μεγέθους ἐκ τῶν διαθεσίμων στοιχείων¹¹, παρατηρεῖται ὅτι διὰ τὴν περίοδον 1950 - 1970 ὑπῆρξε σαφὴς αὐξητικὴ τάσις εἰς ὅλας τὰς χώρας ἀνεξαρτήτως τοῦ βαθμοῦ ἢ ἐπιπέδου οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν. Εἰδικότερον διὰ τὴν ἐξεταζομένην περίοδον 1962 - 1970 παρατηρεῖται ὅτι ἡ σχετικὴ Κοινωνικὴ δαπάνη διὰ τὴν Ἑλλάδα ἠδξήθη μὲ ταχύτερον ρυθμὸν τοῦ ἀντιστοίχου μέσου ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν ἐξ χωρῶν τῆς Κοινότητος. Ἐξ ἄλλου, ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς συμμετοχῆς τῆς Κοινωνικῆς δαπάνης εἰς τὴν κατανάλωσιν εἰς Ἑλλάδα ἦτο ἀνώτερος τοῦ ἀντιστοίχου ρυθμοῦ μιᾶς ἐκάστης τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητος — μὲ ἐξαιρέσιν τὴν Ὁλλανδίαν. Παρὰ ταῦτα ὅμως — ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ πίνακος III — ἡ σχετικὴ Κοινωνικὴ δαπάνη εἰς Ἑλλάδα παραμένει εἰς συγκριτικῶς χαμηλότερα ἐπίπεδα τῆς ἀντιστοίχου δαπάνης τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ.

Μία πλέον εὐκρινὴς καὶ συνοπτικὴ εἰκόνα τῆς ἐξελίξεως τῆς Κοινωνικῆς δαπάνης ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀντιστοίχους ἐξελίξεις τοῦ ΑΕΠ καὶ τῆς συνολικῆς καταναλώσεως παρουσιάζει ὁ πίναξ IV. Ἐξ αὐτοῦ παρατηρεῖται κατ' ἀρχὴν ἡ μείωσις τῆς συμμετοχῆς τῆς συνολικῆς καταναλώσεως εἰς τὸ ΑΕΠ, εἰς τὰς χώρας τῆς ΕΟΚ — μὲ ἐξαιρέσιν τὴν Ἰταλίαν καὶ Ἑλλάδα — συνοδευομένη μὲ ἀντίστοιχον αὐξήσιν τῆς συμμετοχῆς τῆς Κοινωνικῆς δαπάνης εἰς τὸ ΑΕΠ δι' ὅλας τὰς χώρας — συμπεριλαμβανομένης τῆς Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος. Ἀποτέλεσμα δὲ τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων ἦτο ἡ αὐξήσις τῆς συμμετοχῆς τῆς Κοινωνικῆς δαπάνης εἰς τὴν συνολικὴν κατανάλωσιν μιᾶς ἐκάστης τῶν χωρῶν. Ἰδιαιτέρως παρατηρεῖται ἡ σχετικὴ ὁμοιομορφία τὴν ὁποίαν παρουσιάζουν ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλλάς ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῶν σχετικῶν μεγεθῶν — ἤτοι τῆς Κοινωνικῆς δαπάνης καὶ τῆς καταναλώσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Κοινότητος. Αἱ δύο αὐταὶ χώραι διετήρησαν τὴν αὐξήσιν τῆς συμμετοχῆς τῆς Κοινωνικῆς δαπάνης εἰς τὴν κατανάλωσιν μὲ ταυτόχρονον αὐξήσιν αὐτῆς τῆς τελευταίας.

VI. Κοινωνικὰ δαπάναι κατὰ κλάδων παροχῶν.

Ὡς ἤδη ἐλέχθη αἱ Κοινωνικὰ δαπάναι εἰς τὸν χρόνον τῆς Κοινότητος καλύπτουν τὸ $\frac{1}{5}$ περίπου τῆς καταναλωτικῆς δαπάνης, δημιουργώντας οὕτω, μίαν ἄκρως ἀνελαστικὴν ζήτησιν δι' ἀγαθὰ καὶ ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία ἐπιμεριζομένη κατὰ κλάδων παροχῶν, ἐπηρεάζει ἀναλόγως τὴν διάρθρωσιν τῆς συνολικῆς καταναλώσεως. Ἐκ τῶν παρατιθεμένων στοιχείων τοῦ πίνακος V προκύπτει ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν εἰς τὴν Κοινότητα τῶν ἑννέα χωρῶν — κατὰ μέσον ὄρον 42% περίπου — δαπανᾶται διὰ συντάξεις. Ἐξ ἄλλου, ἡ δαπάνη δι' ἀσθένειαν εἰς τὴν Κοινότητα καλύπτει τὸ 25% περίπου (κατὰ μέσον

11. Βλ. Πίνακα 3 παραρτήματος.

ὄρον) τῶν συνολικῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν, ἐνῶ τὴν τρίτην σειρὰν ἀπὸ ἀπόψεως ὕψους δαπάνης, καταλαμβάνουν αἱ δαπάναι διὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα ἀνερχόμεναι εἰς 14% περίπου (κατὰ μέσον ὄρον) τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν.

Ἡ συγκριτικὴ θέσις τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐμφανίζεται εἰς τὸν πίνακα V, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπλῶς ἐνδεικτικὴ. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τὰ χορηγούμενα ὑπὸ τῆς ΕΣΥΕ στοιχεῖα ἐνέχουν σχετικὴν ἀκρίβειαν, αἱ διογκωμέναι «λοιπαὶ δαπάναι» — αἱ ὁποῖαι προκύπτουν ἐξ ἀφαιρέσεως — δημιουργοῦν ὀρισμέναις ἀμφιβολίαις καὶ πιθανῶς ὁ ἀναλυτικώτερος καταμερισμὸς τῶν νὰ ἐπηρέαζε πρὸς τὰ ἄνω ὀρισμένα ἐκ τῶν ἐπὶ μέρους μεγεθῶν. Ὅπως δὴποτε, ἰδιαίτερον ἐντύπωσιν προκαλεῖ τὸ ὑψηλὸν ποσοστὸν δαπάνης διὰ συντάξεις¹², ἐν ἀντιδιαστολῇ τῶν — χαμηλῶν — δαπανῶν δι' ἀσθένειαν καὶ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα. Ὅπως δὴποτε, δεδομένου ὅτι τὰ συνολικὰ μεγέθη δυνατόν νὰ ὀδηγήσουν εἰς ἐσφαλμένα συμπεράσματα κατὰ τὴν σύγκρισιν Ἑλλάδος-ΕΟΚ, ἐπιβάλλεται ἡ περαιτέρω μελέτη τῶν κατὰ μέρους παροχῶν ἀπὸ θεσμολογικῆς πλέον πλευρᾶς. Ὑποστηρίζεται ἐν προκειμένῳ ὅτι παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ποσοτικὴ σύγκρισις τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κοινῆς Ἀγορᾶς παρουσιάζεται ἐνδεικτικὴ, ἡ θεσμικὴ σύγκρισις καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς συμπεράσματα εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμεύσουν διὰ τὴν ἄσκησιν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα¹³. Ἐξ ἄλλου, τὰ διαθέσιμα στατιστικὰ στοιχεῖα εἰς τὸν τομέα τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς — ἰδιαίτερος εἰς τὴν προσπάθειαν διεθνῶν συγκρίσεων — δὲν παρέχουν ἐπαρκῆ ἀκρίβειαν διὰ τὴν ἐξαγωγήν συμπερασμάτων κατ' ἀπόλυτον τρόπον. Ἡ προτεινομένη ὑπὸ τοῦ Δ.Ν.Τ. — καὶ εὐρισκομένη ὑπὸ ἐπεξεργασίαν — δημιουργία καὶ τυποποίησις ἐνὸς τρίτου προϋπολογισμοῦ, τοῦ Κοινωνικοῦ Προϋπολογισμοῦ, θὰ διευκολύνῃ τὰς διεθνεῖς συγκρίσεις καὶ θὰ διαφωτίσῃ ὀρισμένες πλευρὰς τοῦ τομέως τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἐκάστης χώρας.

VII. Στατιστικὴ Μεθοδολογία

Διὰ τὴν καλύτεραν συγκρισιμότητα τῶν χρησιμοποιουμένων στοιχείων, ταῦτα ἐλήφθησαν ἐκ διαφόρων πηγῶν, καὶ συνεκρίθησαν μεταξὺ τῶν.

1. Διὰ τὴν Ἑλλάδα στοιχεῖα ἐλήφθησαν ἐκ τῶν Κοινωνικῶν Προϋπολογισμῶν, τῆς ΕΣΥΕ καὶ τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν. Διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀκριβείας τῶν ληφθέντων στοιχείων ἐκ τοῦ Κοινωνικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ταῦτα συγκρίνονται μετὰ τῶν δημοσιευομένων ἀντιστοιχῶς στοιχείων τῶν Ἐθνικῶν Λογα-

12. Ὁ ἐπιμερισμὸς τῶν «λοιπῶν δαπανῶν» θὰ ἤξανε πιθανῶς τὸ ποσοστὸν. Ἐξ ἄλλου προβλέπεται μᾶλλον αὔξησις τοῦ ἐν λόγῳ ποσοστοῦ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν — ἡ ὁποία μελετᾶται ἤδη — τῆς καθολικῆς συνταξιοδοτήσεως ἡ ὁποία ἰσχύει ἐν πολλοῖς εἰς τὰς χώρας τῆς ΕΟΚ. Τέλος, ἡ περίπτωσις τοῦ Λουξεμβούργου, ἀλλοιώνει κάπως τὴν εἰκόνα τοῦ πίνακος V.

13. Παρατηρεῖται ἐνδεικτικῶς ὅτι τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, διὰ τὸ πρῶτον τέκνον κατὰ τὸ 1972 εἰς τὸ Βέλγιον, Ἰταλία καὶ Ὁλλανδία ἦτο περίπου \$ 25, \$ 12 καὶ \$ 20 ἀντιστοιχῶς καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα (1975) \$ 3 περίπου. Εἰς Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν δὲν παρέχεται ἐπίδομα διὰ τὸ πρῶτον τέκνον.

ΠΙΝΑΞ III

Δαπάναι κοινωνικής προστασίας ως % τής ιδιωτικής και
δημοσίας καταναλώσεως

(εις τρεχούσας τιμές)

ΕΤΗ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΒΕΛΓΙΟΝ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ	ΕΛΛΑΣ
1962	23,0	20,7	17,8	18,0	18,5	20,9	10,9
1963	23,1	21,8	18,3	19,7	18,4	20,5	11,4
1964	23,8	22,4	18,5	20,7	18,0	21,9	11,2
1965	24,1	23,0	21,2	22,1	19,9	22,7	11,7
1966	24,5	23,6	21,0	23,7	20,0	23,3	12,4
1967	25,9	23,6	20,9	24,8	20,7	25,5	13,4
1968	26,8	23,8	22,3	25,7	21,7	25,3	14,0
1969	26,6	23,8	22,5	26,7	21,9	25,6	14,4
1970	26,7	24,3	22,3	27,3	22,1	...	14,4
ΜΕΤΑΒΟΛΗ							
1970/1962	+16,1	+17,4	+25,3	+51,7	+19,7	+22,5	+32,1

ΠΗΓΗ: Statistiques Sociales, Office Statistique des Communautés Européennes, 1972.

Διά την Ελλάδα στοιχεία Μηνιαίου Στατ. Δελτίου Τραπεζής Ελλάδος και Κοινωνικού Προϋπολογισμού Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών.

ΠΙΝΑΞ IV

Ρυθμός αδιέξοδος ενίων μεγεθών
(1962/1970)

ΧΩΡΑΙ	Α.Ε.Π.	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ	ΔΑΠΑΝΑΙ ΚΟΙΝ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ G.N.P.	ΔΑΠΑΝΑΙ Κ.Π. G.N.P.	ΔΑΠΑΝΑΙ Κ.Π. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	89,4	85,1	115,5	-2,2	13,9	16,1
ΓΑΛΛΙΑ	123,2	112,3	149,6	-5,0	11,7	17,4
ΙΤΑΛΙΑ	113,3	117,2	171,5	1,7	27,6	25,3
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	133,2	131,9	252,3	-0,5	50,8	51,7
ΒΕΛΓΙΟΝ	98,3	85,9	121,6	-6,2	11,6	19,5
ΛΟΥΞΕΜΒ.	72,6	61,7	98,2	-6,3	14,8	22,5
ΕΛΛΑΣ	136,4	140,0	217,9	1,5	35,7	32,1

ριασμών και της ΕΣΥΕ. Ούτως, ως εμφαίνεται εκ του Πίνακος VI, αί συνολικαί δαπάναι Κοινωνικής Ἀσφαλίσεως αἱ διδόμεναι ὑπό τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν καὶ τῆς ΕΣΥΕ (στήλη α + Β) δὲν ἀπέχουν σημαντικῶς ἐκ τῶν διδομένων ὑπὸ τοῦ Κοινωνικοῦ Προϋπολογισμοῦ (στήλη 1 + 2 + 3) ὡς καὶ τοῦ I.L.O. Εἰδικώτερον αἱ δαπάναι Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν (στήλη Α) δὲν παρουσιάζουν σημαντικὰς παρεκλίσεις ἐκ τῶν διδομένων στοιχείων τοῦ Κοινωνικοῦ Προϋπολογισμοῦ (στήλη 1) καὶ τοῦ OECD.

2. Διὰ τὴν Κοινότητα ἐχρησιμοποιήθησαν κυρίως αἱ Social Statistics, τὰ Reports on the Social Situation, τὸ Social Budget 1970 - 75 καὶ ἡ Methodology of Social Accounts. Διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν εἰδικῶν αὐτῶν ἐκδόσεων ἐπετεύχθη ἡ ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβεστέρα συγκρισιμότης καὶ σύζευξις τῶν μελετωμένων μεγεθῶν. Ὁρισμένοι δὲ διαφοραὶ καὶ ἀποκλίσεις — μερικαὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἐνδεικτικῶς ἐπεσημάνθησαν — δὲν μεταβάλλουν τὰς παρατηρήσεις τοῦ κειμένου.

VIII. Συμπεράσματα.

Τὰ συμπεράσματα ἐκ τῆς περιορισμένης ποσοτικῆς μελέτης προκύπτουν σαφῶς ἐκ τῶν παρατιθεμένων πινάκων, ἤτοι :

α) Τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν οικονομικῆς ἀναπτύξεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ χωρῶν τῆς Κοινότητος αἱ Κοινωνικαὶ δαπάναι εἰς Ἑλλάδα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ἰδιαίτερος χαμηλαὶ ἔναντι αὐτῶν τῆς Κοινότητος. Οὔτως, ἡ συμμετοχὴ τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν εἰς τὸ Α.Ε.Π. εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὸ ἔτος 1972 ἦτο 10,8% ἔναντι 13,4% εἰς Ἴρλανδίαν καὶ 17,1% εἰς Ἠνωμένον Βασίλειον¹⁴. (Βλ. πίνακα I). Ἐξ ἄλλου, παρατηρεῖται ὅτι κατὰ τὴν περίοδον 1962 - 1970 ἡ, εἰς ἀπόλυτα μεγέθη, αὐξήσις τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν εἰς Ἑλλάδα ἦτο ἀνωτέρα τῶν ἄλλων ἐξ χωρῶν τῆς Κοινότητος — πλὴν τῆς Ὀλλανδίας (Ἑλλάς 218%, Ὀλλανδία 252%, Ἰταλία 176% κλπ. Βλ. πίνακα IV) .

Τέλος, ἐκ τῶν διατιθεμένων στοιχείων¹⁵ τῆς περιόδου 1964 - 1966 προκύπτει — ἔστω καὶ ἐνδεικτικῶς — ὅτι ἡ Ἑλλάς διαθέτει πολὺ μεγαλύτερον μέρος τοῦ Α.Ε.Π. διὰ Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις ἐν συγκρίσει μὲ τὰς χώρας Πορτογαλία, Ἰσπανία καὶ Τουρκία ἤτοι :

	Ἑλλάς	Πορτογαλία	Ἰσπανία	Τουρκία
1964	9,3	4,3	3,6	1,4
1965	9,7	4,6	3,5	1,5
1966	9,9	4,7	3,5	1,5

Παρὰ ὅμως τὴν ἀνωτέρω εὐνοϊκὴν διὰ τὴν Ἑλλάδα συγκριτικὴν εἰκόνα, παρατηρεῖται ὅτι ἡ ἐπιβράδυνσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν μετὰ τὸ ἔτος 1967 εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν πτώσιν τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐν λόγῳ

14. Παρὰ τὴν γενικὴν ἐντύπωσιν αἱ σχετικαὶ Κοινωνικαὶ δαπάναι εἰς Ἀγγλίαν εἶναι αἱ χαμηλότεραι τῆς Κοινότητος τῶν ἐννέα χωρῶν — πλὴν τῆς Ἴρλανδίας.

15. I.L.O. The Cost of Social Security 1972.,

δαπανῶν εἰς τὸ Α.Ε.Π. (Βλ. πίνακα 1 παραρτήματος), με ἀποτέλεσμα ἡ συμμετοχὴ τῶν Κοινωνικῶν Δαπανῶν εἰς τὸ Α.Ε.Π. κατὰ τὸ 1975 νὰ εὑρίσκειται εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἔτους 1967. Οὕτω, διαπιστοῦται ὅτι, αἱ Κοινωνικαὶ δαπάναι εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν περίπου, παρέμειναν σταθεραὶ ἐν σχέσει με τὸ Α.Ε.Π.

β) Παρατηρεῖται ὅτι, ἡ συμμετοχὴ τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν εἰς τὴν συνολικὴν κατανάλωσιν ἀποτελεῖ συνάρτησιν τοῦ ἐπιπέδου οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Τοῦτο ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ πίνακος 3 τοῦ παραρτήματος διὰ τὴν περίοδον 1950 - 1966. Ἐξ ἄλλου ἐκ νεωτέρων στοιχείων τῆς περιόδου 1962 - 1970 ἐκ τοῦ πίνακος III παρατηρεῖται τὸ ἴδιον φαινόμενον, τὸ ὅποιον ὑποδηλοῖ τὸν ἀξανάμενον κρατικὸν παρεμβατισμὸν εἰς τὴν ἀνακατανομὴν τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς καταναλώσεως μέσῳ Κοινωνικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Παρατηρεῖται ἐν συνεχείᾳ ὅτι, μέρος τῆς ἀξίσεως τῆς συμμετοχῆς τῶν Κοινωνικῶν δαπανῶν εἰς τὴν κατανάλωσιν προήλθεν ἐκ τῆς μειώσεως τῆς καταναλώσεως εἰς τὸ Α.Ε.Π. δι' ὅλας τὰς χώρας τῆς Κοινοῦτητος πλὴν τῆς Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος (Βλ. πίνακα IV). Τοῦτο ἐπίσης ὑποδηλοῖ τὴν δυνατότητα διαφόρου ἐκάστοτε ἀκολουθουμένης οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς διὰ μέσου τοῦ Κοινωνικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

γ) Ἡ κατανομὴ τῶν κοινωνικῶν παροχῶν κατὰ κλάδον ἀσφαλίσεως εἰς Ἑλλάδα παρουσιάζει σημαντικὰς διαφορὰς με αὐτὴν τῶν χωρῶν τῆς Κοινοῦτητος. Οὕτως ὁ κλάδος συντάξεων εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπορροφᾷ πλέον τοῦ 62% τῶν συνολικῶν παροχῶν (ἐναντι μέσου ὄρου τῆς Κοινοῦτητος 42%) εἰς βάρος τοῦ κλάδου ἀσθενείας (Ἑλλάς 14,8% ἐναντι μέσου ὄρου τῆς Κοινοῦτητος 25,7%) καὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων (Ἑλλάς 2,1% ἐναντι μέσου ὄρου τῆς Κοινοῦτητος 14,4%).

IX. Προτάσεις.

α) Δεδομένου ὅτι αἱ Κοινωνικαὶ δαπάναι παρέμειναν σχεδὸν σταθεραὶ ἐν σχέσει με τὸ Α.Ε.Π. προτείνεται ἡ ἀύξησις τῆς ἐν λόγῳ σχέσεως διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς Κοινωνικῆς Προστασίας ἐν Ἑλλάδι. Ἡ ἐν λόγῳ ἀύξησις δαπανῶν προϋποθέτει ἀύξησιν πόρων, τῶν ὁποίων τὰ ὄρια ἀντλήσεως θεωροῦνται μᾶλλον περιωρισμένα¹⁶. Οὕτω, προτείνεται κατ' ἀρχὴν ἡ ἀναθεώρησις τῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἐξαιρέσεων ἐκ τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς τῶν Βιομηχανιῶν ἐκτὸς τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτῶν διὰ φορολογικῶν ἢ ἄλλων κινήτρων.

β) Προτείνεται ἡ εὐρύτερα χρησιμοποίησις τοῦ Κοινωνικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὡς μέσου οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

γ) Προτείνεται ἡ μελέτη τῶν οἰκογενειακῶν παροχῶν με σκοπὸν τὴν βελτίωσιν τοῦ ἐν λόγῳ κλάδου ἀσφαλίσεως.

16. Προκειμένου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, αἱ κρατήσεις καὶ εἰσφοραὶ παρουσιάζουν ἐλαστικότητα ἴσην πρὸς τὴν μονάδα ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα ἐξ αὐτῶν. Περαιτέρω δὲ ἀύξησις αὐτῶν θὰ ἔχη συνεπείας ὡς πρὸς τὸ κόστος παραγωγῆς ἢ καὶ τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τῶν ἐργαζομένων.

Π Ι Ν Α Κ Ε Ύ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟΝ ΠΑΡΟΧΩΝ
(ΕΤΟΣ 1971)

	ΠΑΡΟΧΑΙ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΒΕΛΓΙΟΝ	ΛΟΥΞΕΜΒ.	ΑΓΓΛΙΑ	ΙΡΑΝΔΙΑ	ΔΑΝΙΑ	Μ. ΟΡ.	ΕΛΛΑΣ
Ασθενείας	28,4	26,8	25,5	27,0	22,9	18,0	26,0	28,4	28,0	25,7	14,8	
Συντάξεων	44,6	39,1	36,8	39,8	37,7	60,5 ⁽¹⁾	46,9	36,8	35,2	41,9	61,9	
Άνεργίας	1,3	1,1	1,2	3,9	4,4	0,0	5,6	5,4	4,2	3,0	1,2	
Οικογ. έπιδ.	9,6	20,8	13,4	13,4	17,8	11,6	10,0	16,3	16,6	14,4	2,1	
Λοιπάι ⁽²⁾	16,1	12,2	23,1	15,9	17,2	9,9	11,5	13,1	16,0	15,0	20,0	
Σύνολον	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

1. Περιλαμβάνονται και αι παροχαί άνικανότητας.

2. Είς τας χώρας τής ΕΟΚ περιλαμβάνονται : 'Η άνικανότης, φυσική και διανοητική άνεπτηρία και έπαγγελματικά ένοχήματα.

ΠΗΓΗ : Διά τας χώρας τής ΕΟΚ Eurostat - Social Accounts. Διά τήν Έλλάδα ΕΣΣΕ — Έρεσία έρευνα δραστηριότητος τών οργανισμών κοινωνικής ασφάλισεως έτους 1971 και στοιχεία Κοινωνικου Προϋπολογισμου 'Υπ. Κοιν. 'Υπηρεσιών έτους 1975.

Π Ι Ν Α Κ Η
ΔΑΠΑΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

(έκατ. δρχ.)

ΕΤΗ	ΕΘΝΙΚΟΙ Λ/ΣΜΟΙ Ε.Σ.Υ.Ε. ΣΥΝΟΛΟΝ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΟΛΟΝ			Ο.Ε.Κ.Δ.		Ι.Λ.Ο.	
	Δαπάναι ¹ Ορ/σιμών Κρατικάί Κοιν. Ασφαλίσεως δαπάναι ²	Δαπάν. Οργαν. Δαπάν. Προϋπ/σιμοῦ Κοιν. Ασφαλ. Συντάξεις Υγειεινῆ & Πρόνοια.	1	2	3	1+2+3	Δαπάναι Οργαν. Δαπάναι Κοινων. Ασφαλίσε. Ασφαλίσε.	—	—
	A	B	A + B	2	3	1+2+3			
1964	10.349	—	—	2.750	1.721	14.560	10.880	—	15.454
1965	12.401	—	—	3.085	2.119	17.388	13.076	—	18.124
1966	14.528	5.608	20.136	3.482	2.360	20.217	14.772	—	20.644
1967	17.092	6.442	23.534	4.061	2.370	23.590	18.706	—	—
1968	19.217	7.334	26.551	4.817	2.420	27.350	20.782	—	—
1969	20.612	8.458	29.070	5.697	2.686	31.093	21.625	—	—
1970	23.070	10.760	33.830	6.535	2.953	34.500	24.284	—	—
1971	25.614	12.194	37.808	7.517	3.401	37.902	26.803	—	—
1972	27.559	—	—	8.205	4.105	41.916	30.705	—	—
1973	33.310	—	—	9.945	4.933	47.494	—	—	—

1. Σύνολον δαπανῶν μείον τὸ πλεόνισμα.

2. Συντάξεις + ἐπιχορηγήσεις + ἔξοδα νοσηλείας.

ΠΗΓΗ : Ἐθνικοὶ Λογαριασμοί, ΕΣΥΕ, Κοινωνικὸς Προϋπολογισμὸς, OECD National Accounts, ILO, The Cost of Social Security, 1972.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
(ΠΙΝΑΚΕΣ 1—3)

ΠΙΝΑΞ 1

Δαπάναι κοινωνικής προστασίας ως % του G.N.P.

(Είς τρεχούσας τιμές)

ΕΤΗ	ΑΚΑΘΑΡ. ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΡΟΪΟΝ (G. N. P.)	% ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ	ΔΑΠΑΝΑΙ ΣΥΝΟΛΟΝ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ % ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (1)	ΩΣ % ΤΟΥ G.N.P.
1960	106.952	8,2	8.166	—	7,6	
1961	120.855	13,0	9.368	14,7	7,8	
1962	128.433	6,3	10.851	15,8	8,4	
1963	143.484	11,7	12.779	17,8	8,9	
1964	160.764	12,0	14.560	13,9	9,1	
1965	183.253	14,0	17.388	19,4	9,5	
1966	203.464	11,0	20.217	16,3	9,9	
1967	220.066	8,2	23.590	16,7	10,7	
1968	239.215	8,7	27.350	15,9	11,4	
1969	270.817	13,2	31.093	13,7	11,5	
1970	303.630	12,1	34.500	11,0	11,4	
1971	336.285	10,8	37.902	9,9	11,3	
1972	387.084	15,1	41.916	10,6	10,8	
1973	490.243	26,6	47.494	13,3	9,7	
1974	595.760	21,5	59.558	25,4	10,0	
1975	691.100	16,0	72.972	22,5	10,6	

(1) Στοιχεία Κοινωνικού Προϋπολογισμού έτους 1975 Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Π Ι Ν Α Κ 2

Δαπάναι Κοινωνικής Ασφαλίσεως ως % του
 Ακαθαρίστου Εγχωρίου Προϊόντος (GNP)

(εις τρεχούσας τιμάς)

	ΕΤΗ	ΒΕΛΓΙΟΝ	ΔΑΝΙΑ	ΓΕΡΜΑΝ.	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΡΛΑΝΔ.	ΙΤΑΛΙΑ	ΛΟΥΞΕΜΒ.	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΗΝ. ΒΑΣ.	ΕΛΛΑΣ
1950	11,6	7,9	14,8	11,5	7,2	8,4	10,8	8,0	9,6		
1952	12,1	9,5	14,6	12,7	8,0	9,9	10,6	8,3	10,0		
1955	13,0	9,7	14,3	13,5	8,9	10,2	13,6	8,3	9,6		
1958	14,4	11,6	17,8	13,7	9,9	11,8	14,3	11,1	10,7		
1961	15,2	10,8	15,9	14,1	9,3	11,8	13,5	11,1	11,2		
1964	14,3	12,7	16,4	15,2	9,9	13,3	14,8	14,2	11,6		9,7
1965	15,9	12,2	16,8	15,6	10,0	15,2	15,9	15,4	12,4		10,1
1966	16,3	13,2	17,4	15,6	10,2	16,2	16,3	16,7	12,6		10,4

ΠΗΓΗ : «International Labour Office, The Cost of Social Security», Geneva, 1972.

ΠΙΝΑΞ 3

Δαπάναι κοινωνικής ασφάλισης ως % της ιδιωτικής και
δημοσίας καταναλώσεως

(εις τρεχούσας τιμές)

Χ Ω Ρ Α Ι	1950	1952	1955	1958	1961	1964	1965	1966
ΒΕΛΓΙΟΝ	12.7	13.7	14.3	16.3	17.0	16.6	18.5	19.0
ΔΑΝΙΑ	9.1	10.9	11.5	14.0	13.3	15.4	15.0	16.4
ΓΑΛΛΙΑ	13.7	14.6	16.1	16.3	17.1	19.5	20.0	20.3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	18.1	18.8	18.4	22.0	21.1	21.8	22.2	22.7
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	7.2	7.4	9.5	10.7	10.1	11.0	11.3	11.6
ΙΤΑΛΙΑ	9.6	11.2	12.1	14.2	14.8	15.9	18.4	19.3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ	14.0	15.6	18.4	18.8	19.3	20.2	21.4	21.4
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	9.4	10.2	10.5	14.2	14.6	19.7	20.0	21.4
ΑΓΓΛΙΑ	10.4	10.9	10.7	12.3	12.9	13.4	14.4	14.6
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	11.6	12.6	13.5	15.4	15.6	17.1	17.9	18.5
ΕΛΛΑΣ	.	.	.	3.7	4.6	11.3	11.7	12.1
ΙΣΠΑΝΙΑ	.	.	4.7	4.9	4.6	4.6	4.5	4.5
ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ	3.9	4.7	4.7	4.9	4.6	5.0	5.3	5.5
ΤΟΥΡΚΙΑ	1.6	0.9	1.2	1.0	1.6	1.6	1.8	1.7

ΠΗΓΗ : The Cost of Social Security - International Labour Office, Geneva, 1972.